

AYDIN İLİNDE SON ON YILDA EĞİTİM ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ

Dr. Sinem KALENDER¹
Dr. Rukiye AYDOĞAN²

ÖZET

Bu araştırma Aydın ilinde son on yılda yapılan eğitim alanındaki çalışmaların incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada sistematik derleme yöntemi ile gerçekleştirilmiş, verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Veri kaynağını Ulakbim Ulusal indeks tarafından dizinlenen bütün hakemli dergiler ve YÖK Ulusal Tez Merkezinde yer alan ve erişime açık olan Aydın ilinde gerçekleştirilmiş 2013-2023 yılları arasında yapılmış çalışmalar oluşturmaktadır. Çalışmalar belirlenirken ‘Aydın’ ve ‘Aydın ili’ anahtar kelime olarak belirlenmiştir. Bütün çalışmalar tek tek inceleyerek veriler toplanmış ve çözümlenmiştir. Tarama sürecinde eğitim bilimleri alanıyla ilgili olmayan çalışmalar analiz dışı bırakılmıştır ve toplam 156 çalışma araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan sınıflama formu kullanılmıştır. Form, Excel programına aktarılmış ve kodlamalar yapılmış, kodlanan verilerin frekans analizi çıkarılarak durum betimlenmiştir. Araştırmada elde edilen verilere göre Aydın ilinde yapılan eğitim araştırmalarının sayısı her geçen yıl artmaktadır. Bu çalışmalar çoğunlukla yazarların işbirliği ile yapılmaktadır. Araştırmalarda en yoğun çalışılan konu öğretmen yeterlikleridir, en az çalışılan konu ölçme değerlendirme ve en az çalışılan grup özel yeteneklilerdir. Nicel araştırmalar daha çok sayıda yapılmakta, deneysel çalışmalar ise daha az sayıda yapılmaktadır. Çalışmaların çok az bir bölümünde yeni içerikler geliştirilmekte, 10., 11. ve 12. sınıflar ile sınırlı sayıda araştırmalar bulunmaktadır. Çalışmanın sonunda elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Araştırmaları, Sistematik Derleme, Betimsel Analiz.

¹ MEB, Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğü, ORCID ID: 0000-0002-3938-5791 dalsinem82@gmail.com

² Adnan Menderes Ü., Spor Bilimleri Fakültesi, ORCID ID:0000-0002-8967-2684, rukiye.aydogan@adu.edu.tr
Araştırma Makalesi/Research Article, Geliş Tarihi/Received: 15/09/2023–Kabul Tarihi/Accepted: 13/10/2023

ANALYZING THE STUDIES CARRIED OUT IN THE FIELD OF EDUCATION IN AYDIN PROVINCE IN THE LAST TEN YEARS

Dr. Sinem KALENDER

Dr. Rukiye AYDOGAN

ABSTRACT

This research was conducted to examine the researches in the field of education conducted in Aydın province in the last ten years. The research was conducted with the systematic review method and descriptive analysis was used to analyze the data. The data source consists of all peer-reviewed journals indexed by Ulakbim National index and the studies conducted in Aydın province between 2013-2023, which are included in the YÖK National Thesis Center and open to access. While determining the studies, ‘Aydın’ and ‘Aydın province’ were determined as keywords. All studies were examined one by one and data were collected and analyzed. In the screening process, studies not related to the field of educational sciences were excluded from the analysis, and a total of 156 studies were included in the study. The classification form prepared by the researchers was used. The form was transferred to the Excel program and coding was done, and the situation was described by frequency analysis of the coded data. According to the data obtained in the research, the number of educational researches conducted in Aydın province is increasing every year, and these studies are mostly conducted in cooperation with the authors. The most intensively studied topic in the research is teacher competencies, the least studied topic is measurement and evaluation and the least studied group is giftedness. Quantitative studies are more common and experimental studies are less common. In very few of the studies, new contents are developed and there are limited number of studies with 10th, 11th and 12th grades. At the end of the study, recommendations are made in line with the findings obtained.

Keywords: Educational Research, Systematic Review, Descriptive Analysis.

1. GİRİŞ

İnsanlar karşılaştıkları sorunları çözmeye farklı bilgi kaynaklarından yararlanmaktadırlar. Bu bilgi kaynakları gelenekler (önceki uygulamalar), otorite figürleri, deneyimler olabileceği gibi bilim de önemli bir bilgi kaynağı olabilmektedir. Bilimle ilgili en önemli kavram araştırmadır (Armağan ve Yıldırım, 2015). Bilimsel araştırmalar bilime katkı sağlamak amacıyla planlı ve sistemli bir şekilde verilerin toplanıp yorumlanması ve değerlendirilmesidir (Çaparlar ve Dönmez, 2016). Eğitim araştırmaları ise bilimsel kuramları test eden, deneysel ve analitik ilişkileri belirleyen, eğitsel uygulamaların değerini ortaya koyan disiplinler arası çalışmalardır (Balcı, 2001).

Eğitim araştırmaları, araştırma s¼reçlerinin kavramsal hale getirilmesi, gözlemlenmesi, sistemli bir şekilde kayıt altına alınması, elde edilen verilerin analiz edilmesi ve raporlanması şeklinde de tanımlanmaktadır (Mortimore, 2000). Eğitim biliminin gelişiminde temel sağlayan çalışmalar psikolojide insan davranışlarını konu alan araştırmalardır. Eğitim alanında yapılan bilimsel çalışmalarda bilimsel yöntemler kullanılarak bilimsel bilgi üretilmektedir. Sonunda ise bu bilgiler eğitim alanında uygulamaya sunulmaktadır. Bu nedenle eğitim bilimlerinden beklenen eğitimle ilgili sorunları tanımlaması, bu sorunlara yönelik çözümler üretmesidir (Şişman, 2011).

Eğitim araştırmaları ¼lke ve toplum gelişimi için önemlidir. Çünkü bu çalışmalarda bilgi bilimsel yollarla elde edilmektedir ve sonuçları güvenilirliği yüksektir (Çepni ve Küçük, 2003). Yapılan eğitim araştırmalarının bilgi kaynağı olarak görülmesi, bu çalışmalarda sunulan verilerin değerlendirilmesi aynı zamanda okul müdürlüklerinden de beklenmektedir (Armağan ve Yıldırım, 2015). Okullarda herhangi bir sorun yaşandığında hem yöneticiler hem öğretmenler bu sorunlarla baş başa kalmaktadır. Çözüm yolu ararken ise tahmin ve önsevide bulunabilirler ancak verilere dayalı kararların alınması da son derece önemlidir (Demir, 2009). Verilere dayalı karar vermek, alınan kararın niteliğini artırmaktadır. Hem öğrenci bazında hem öğretmen hem de okul bazında eğitim alanındaki bilimsel araştırma verileri katkı sağlayabilir. Bu durum hem okul yöneticisi hem de öğretmenlerin bilimsel çalışmalardan faydalanmalarını gerekli kılmaktadır (Erdoğan, 2000). Eğitim bilimleri alanındaki çalışmalar bu kadar önemli olmasına rağmen yapılan bu araştırmaların uygulamalar üzerine etkisinin çok az olduğu kanısı da bulunmaktadır. Araştırmalar ile öğretim uygulamaları arasında boşluk olduğu alanyazında dile getirilmektedir (Armağan ve Yıldırım, 2015; Hemsley-Brown ve Sharp, 2003; Vanderlinde ve Van Braak, 2010).

Eğitim bir bilim alanıdır. Eğitim alanında yapılan yenilikler ve yatırımlar stratejik planlanmalı ve verilere dayalı ilerlemelidir. Eğitim alanında yapılan bilimsel araştırmalar eğitimle ilgili alınacak kararlarda ve izlenecek politikalarda yol gösterici olabilecektir. Çünkü alanyazın incelemesi de stratejik bir işleve sahiptir. Bilimsel yayınlarda sunulan bilgileri daha iyi kullanabilmek için nitelikli dokümantasyon işleminin faydalı bir yol olduğu söylenebilir. Dokümanlar kavramsal bir çerçeve ile arka plan oluşturmakta, benzer verileri sağlamada, zaman içinde değişen yapıları görebilmekte faydalı olmaktadır (Sak vd., 2021).

Eğitim politikaları ve çalışmalarında Millî Eğitim Bakanlığı Merkezinden alınan ve uygulanan kararlar kadar yerel bazda yapılan uygulamalar da bulunmaktadır. Her il kendine özgü ihtiyaçlarını belirleyerek, bu doğrultuda çözüm önerileri getirebilmektedir. Her geçen gün diğer bilim dallarında olduğu gibi eğitim bilimlerinde de onlarca çalışma, bilimsel araştırma gerçekleştirilmektedir. Bu hızlı bilgi üretimi karşısında yerel olarak il düzeyinde eğitim politikalarına yön verebilmek için Aydın'da yapılan çalışmaları takip etmek ve güncel verilere ulaşmak, böylece eğitim kalitesini güçlendirmek amaçlanmaktadır. Bu şekilde aynı zamanda Aydın ilinde yapılan eğitim araştırmaları sistematik bir şekilde derlenmiş olacaktır.

Alanyazın incelemesinde kesitsel araştırmalar yaygın olarak kullanılmaktadır. Belirli bir dönem esas alınarak yapılan araştırmaların incelenmesi şu ana kadar yapılan çalışmaların sonucunu ve ne kadar değer kattığını ortaya koymakla birlikte geleceğe de ışık tutmaktadır. Bu nedenlerle bu araştırmada 2013-2023 yılları arasında Aydın ilinde eğitim bilimleri alanında yayımlanan süreli yayınlardaki makaleler ve YÖK tez arşivinde yer alan lisansüstü tezlerin incelenmesi ve betimlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada bazı ölçütler belirlenerek seçimler yapılmıştır. Alanyazın iki eğitim uzmanı tarafından incelenmiş ve tüm araştırmalar tek tek okunmuştur. Aydın ilinde ve Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı kurumlarda gerçekleştirilen çalışmaların konusuna, yılına, türüne, veri toplama araçlarına ve çalışma desenine göre dağılımları belirlenmiştir. Çalışma bir il özelinde yapılması nedeniyle önemli görülmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada sistematik derleme yöntemi kullanılmıştır. Sistematik derleme belirli bir soruya yanıt aramak için o alanda yayımlanmış çalışmaların kapsamlı bir biçimde taranarak, çeşitli dahil etme veya etmeme ölçütleri kullanarak ve araştırmaların niteliği değerlendirilerek hangi çalışmaların derlemeye alınacağıının belirlenmesi ve derlemeye dahil edilen araştırmalarda yer alan bulguların sentez edilmesidir (Burns ve Grove, 2007; Higgins ve Green, 2011). Sistematik derleme nicel ve nitel kanıtları inceleyebilir ya da "karma metot sistematik derleme" olarak adlandırılan biçimde kanıtın iki ya da daha fazla türünü inceleyebilir (Hemingway ve Brereton, 2009). Bu çalışmada da Aydın ilinde yapılan bilimsel araştırmalar; en çok hangi alanda çalışıldığı, uygulamaya dönük öneriler getirip getirmediikleri, araştırmaların hangi yöntemlerden yararlanılarak yapıldıkları gibi ölçütler dikkate alınarak incelenmiştir.

2.2. Veri Kaynağı ve Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın veri kaynağını Ulakbim Ulusal indeks tarafından dizinlenen bütün hakemli dergiler ve YÖK Ulusal Tez Merkezinde yer alan ve erişime açık olan Aydın ilinde gerçekleştirilmiş, Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı kurumlar, bu kurumların paydaşları ya da bu kurumları doğrudan ilgilendiren eğitim konuları üzerinde 2013-2023 yılları arasında yapılmış çalışmalar oluşturmaktadır.

Bu çalışmalar belirlenen anahtar kelimelerin veri tabanlarında taranmasıyla tespit edilmiştir. Anahtar kelimeler 'Aydın' 'Aydın ili' olarak belirlenmiştir. Bilimsel makalelerde anahtar sözcüklerle doğrudan tarama yapılırken, tez arşivi taramalarında başlık, dizin ve özet bölümlerinde anahtar sözcüklerinin taraması yapılmıştır. Bütün çalışmalar tek tek incelenerek toplanmış ve veri çözümlemesi yapılmıştır. Gerçekleştirilen taramada Aydın ilinde gerçekleştirilmeyen, eğitim bilimleri ile ilgili olmayan ve Aydın İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı kurumları ilgilendirmeyen çalışmalar dikkate alınmamıştır.

Bu şekilde YÖK Ulusal Tez Merkezinden tez ve Ulakbim veri tabanlarından bilimsel makale olmak üzere toplam 156 çalışmaya ulaşılmıştır. Kısıtlanmış tezler için ise özet bölümünden yararlanılmıştır.

Araştırmacılar tarafından bir ‘sınıflandırma formu’ hazırlanmış ve kullanılmıştır. Form hazırlanırken çalışmanın amacına ve içeriğine uygun olmasına dikkat edilmiştir. Rastgele seçilen 10 çalışmanın içerik analizi form üzerinde gerçekleştirilmiş, uzmanlar arası tutarlılığa bakılmıştır. Ortaya çıkan sorunların giderilmesinin ve bazı düzenlemelerin yapılmasının ardından forma son şekli verilmiştir. Sınıflandırma formu çalışmanın yazarı, araştırmacı sayısı, yılı, konusu, türü, çalışmanın yapıldığı üniversitesi ve ana bilim dalı, çalışma yapılan ders, çalışma grubu, sınıf düzeyi, deseni, veri toplama aracı ve yeni içerik geliştirilmesi durumu olmak üzere 13 bölümden oluşmaktadır. Araştırmada, yayın sınıflama formu kullanılmıştır. Form alan yazındaki, makaleler için geliştirilmiş olan bir sınıflama formundan (Sözbilir ve Kutu, 2008) yararlanılarak hazırlanmıştır.

2.3.Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde betimsel analiz uygulanmıştır. Veri sınıflandırma formuna uygun olarak çalışmalar tek tek incelenmiş Excel programı kullanılarak kodlara ayrılmıştır. Erişime açık olmayan bazı tezlerde ise tezin künyesi incelenmiş ve bu bölümlerden yararlanılmıştır. İki araştırmacının eş zamanlı kodlamasını tamamlamasının ardından kodlanan verilerin frekans analizi çıkarılarak yorumlama yapılmıştır. Elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

3. BULGULAR VE SONUÇLAR

Araştırmada izlenen işlem basamakları Şekil 1’de özetlenmiştir.

-
- Araştırmanın amacının belirlenmesi
  - Araştırmacıların belirlenmesi
  - Sınırlılıkların, anahtar kelimelerin belirlenmesi
  - Veri tabanlarının taranarak ilgili yayınların toplanması
  - Çalışmaların tek tek incelenerek sınıflandırılma formuna aktarılması
  - Raporlama
-

Şekil 1: Araştırmada İzlenen İşlem Basamakları

Araştırmada öncelikli olarak çalışmanın amacı belirlenmiştir. Araştırmacıların belirlenmesinin ardından sınırlılıklar ve anahtar kelimelerin seçimi yapılmıştır. Veri tabanlarının taranması süreçte en fazla zaman ayrılan bölüm olmuştur. Son olarak ise çalışmalar tek tek incelenmiş, eş zamanlı olarak sınıflandırma formuna aktarılmıştır ve raporlanmıştır. Sayısallaştırılmış sonuçlar 9 ayrı tablo halinde sunulmuştur. Aşağıda Tablo 1’de son on yılda gerçekleştirilen eğitim çalışmalarının yıllara göre dağılımlarına yer verilmiştir.

Tablo 1: Çalışmaların Yıllarına İlişkin Dağılımları

Yıl	n
2013	7
2014	10
2015	11
2016	9
2017	9
2018	19
2019	24
2020	7
2021	20
2022	18
2023	22
Toplam	156

Tablo 1 incelendiğinde Aydın ilinde gerçekleştirilen eğitim bilimleri alanında yapılan araştırmaların 2013 yılından bu yana artış eğiliminde olduğu görülmektedir. Bu her geçen yıl yapılan araştırmaların niceliksel olarak arttığı şeklinde yorumlanabilmektedir. Çalışmaların lisansüstü tez olması ya da bilimsel makale olması durumu incelenerek Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Çalışmaların Türlerine Göre Dağılımları

Çalışma Türü	n
Yüksek Lisans Tezi	60
Doktora Tezi	12
Bilimsel Makale	84
Toplam	156

Tablo incelendiğinde yapılan bilimsel araştırmaların yoğunlukla bilimsel makaleler olduğu görülmektedir. Yüksek lisans tezleri ikinci sırada yer alırken, doktora tezleri sayısal olarak azdır. Bu durum lisansüstü eğitime devam eden öğretmen sayılarıyla ilgili olabilmektedir. Ayrıca bu sonuç lisansüstü eğitimden sonra araştırmacıların yarıya yakının bilimsel makale çalışmalarına devam ettiğini göstermektedir. Araştırmacıların tek ya da grup çalışması içinde olması merak edilmiş ve aşağıdaki tabloda frekanslarına yer verilmiştir.

Tablo 3: Araştırmacı Sayıları

Çalışma Türü	n
Tek yazarlı çalışma	80
Birden çok yazarlı çalışma	76
Toplam	156

Tablo 3’deki veriler çalışmaların çoğunluğunun tek yazarlı olduğunu göstermektedir. Araştırma türleriyle kıyaslandığında ise tezlerin zaten tek yazarlı çalışma olmasından dolayı bilimsel araştırma makalelerin yalnızca 8 tanesinin tek yazarlı olduğu görülmektedir. Bu durum bilimsel araştırma makalelerinin çoğunlukla birden çok kişi tarafından ortak olarak yapıldığını, bireysel girişimlerin çok az olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışmada ele alınan dağılımlardan biri çalışma konuları olmuştur. Dağılımlara Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4: Çalışmaların Konusuna Göre Dağılımları

Konu	n	Konu	n
1 Öğretmen Yeterlikleri	22	10 Aday Öğretmen Yetiştirme	2
2 Yönetici Yeterlikleri	12	11 Özel Okullar	5
3 Eğitim Programları	15	12 Yetişkin Eğitimi	8
4 Eğitim Sorunları	4	13 Okul-Veli İşbirliği	3
5 Öğretim Yöntem ve Teknikleri	17	14 Eğitimde Teknoloji Kullanımı	12
6 Performans Değerlendirme	5	15 Ölçme Değerlendirme	2
7 Özel Eğitim	3	16 Veli Eğitimi	4
8 Öğrenci Becerileri Geliştirme	14	17 Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik	3
9 Örgütsel Davranış	12	18 Öğrenci Davranışları	13
Toplam			156

Tablo 4 incelendiğinde Aydın ilinde son on yılda gerçekleştirilen çalışmaların en fazla öğretmen yeterlikleri alanında olduğu görülmektedir (n:22). Öğretim yöntem ve teknikleri (n: 17) ise ikinci sırada çalışılan konu olmuştur. Ardından sırasıyla eğitim programları, öğrenci becerilerini geliştirme çalışmaları, örgütsel davranış, yönetici yeterlikleri gelmektedir. Eğitim araştırmalarının Aydın ilinde en yoğun olarak hangi okul paydaşları ile yapıldığı da incelenmiş olup sonuçlar aşağıda Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Çalışma Yapılan Grup

Çalışma yapılan grup	n
1 Öğrenci	56
2 Öğretmen	37
3 Yönetici	10
4 Veli	8
5 Öğretmen ve Yönetici	7
6 Öğretmen ve Öğrenci	17
7 Tüm Paydaşlar	5
8 Aday Öğretmenler	2
9 Yetişkin Eğitimi Kapsamındakiler	8
10 Doküman İnceleme	5
11 Üstün Yetenekliler	1
Toplam	156

Tablo 5 incelendiğinde eğitim araştırmalarının Aydın ilinde en yoğun olarak öğrenci (n:56) ve öğretmenler (n:37) üzerinde yapıldığı görülmektedir. Farklı gruplarla çalışmalar yapmak için bu sonuç yol gösterici olabilir. Bu çalışmanın devamında, Aydın ilinde yapılan eğitim araştırmalarının da ne nitelikte yapıldığı merak konusu olmuştur. Bu amaçla öncelikli olarak bu çalışmaların desenleri incelenmiştir. Ardından ise bu çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarına yer verilmiştir. Sonuçlar ise şu şekildedir:

Tablo 6: Çalışma Desenlerine Göre Dağılım

Çalışma Deseni	n
1 Nicel	74
2 Nitel	30
3 Karma	27
4 Deneysel	25
Toplam	156

Tablo 6 incelendiğinde en fazla nicel araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Tablo 11'e bakıldığında ise bu araştırmalarda veri toplama aracı olarak en fazla ölçek kullanıldığı belirlenmiştir. Dolayısıyla yeni uygulama örneklerinin denendiği, yeni yaklaşımların kullanıldığı uygulamalı çalışmalara ihtiyaç duyulduğu anlaşılabilmektedir. Ayrıca gözlemin de kullanıldığı araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Tablo 7: Araştırmalarda Kullanılan Veri Toplama Araçları

Veri Toplama Aracı	n
1 Görüşme	30
2 Gözlem	8
3 Anket	32
4 Ölçek	46
5 Birden Çok Araç	36
6 Doküman İnceleme	4
Toplam	156

Sahaya sunulan katkı açısından ise bu araştırmalarda yeni bir eğitim içeriği geliştirilip geliştirilmediği merak edilmiştir. Bu nedenle aşağıda Tablo 8'de de görüldüğü gibi araştırmaya dahil edilen çalışmalar yeni içerik geliştirip geliştirmedikleri konusunda da incelenmişlerdir.

Tablo 8: Yeni İçerik Geliştirilen Araştırmalar

Yeni bir içerik bulunması durumu	n
1 Yeni bir içerik geliştirilen araştırma	32
2 İçerik geliştirme olmayan araştırma	124
Toplam	156

Tablo 8 incelendiğinde yeni yaklaşımların denendiği uygulamalı çalışmalara ihtiyaç duyulduğu anlaşılabilmektedir. Çünkü araştırmaların çok az bir kısmında yeni içerik geliştirme çalışması yapılmıştır (n:32). En fazla çalışılan grupların öğrenci ve öğretmenler olduğu anlaşıldıktan sonra farklı gruplarla çalışmalar yapmak için en çok çalışma yapılan grup olan öğrencilerde hangi yaş grubu üzerinde araştırmalar yapıldığı merak konusu olmuştur. Elde edilen sonuçlar ise şu şekildedir:

Tablo 9: Öğrenciler Üzerinde Yapılan Araştırmaların Sınıf Seviyelerine Göre Dağılımı

Sınıf Seviyesi	n
Okul Öncesi dönem	15
1. sınıflar	16
2. sınıflar	10
3. sınıflar	11
4. sınıflar	16
5. sınıflar	6
6. sınıflar	9
7. sınıflar	11
8. sınıflar	20
9. sınıflar	15
10. sınıflar	3
11. sınıflar	5
12. sınıflar	8
Tüm sınıflar düzeyinde karma	11
Toplam	156

Tablo 9 incelendiğinde öğrenciler üzerinde yapılan araştırmaların ilköğretimde, ortaöğretime nazaran daha yoğun olduğunu söylemek mümkündür. Sınıflar arasında dağılım ise hemen hemen birbirine yakındır.

4. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Aydın ilinde yapılan eğitim çalışmalarının derlenmesini amaçlayan bu araştırmada bazı sonuçlar elde edilmiştir. Aydın ilinde yapılan eğitim araştırmalarının sayıca her geçen yıl arttığını görmek mümkündür. Yapılan araştırmalarda lisansüstü tezler önemli bir yoğunluk oluşturmaktadır. Bu sonuç, bilimsel yayın üretmede lisansüstü eğitimin ne kadar önemli olduğunu ortaya koyan bir durumdur. Lisansüstü eğitimin temel amacı bilgi üretmek, eleştirel ve üretken düşünce kimliğiyle nitelikli insan gücünü artırmaktadır. Lisansüstü eğitim, araştırmalar yoluyla bilim üretmeyi amaçlayan planlı eğitim sürecidir. Lisansüstü eğitim ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile ilişkilidir (Alhas, 2006; Karaman ve Bakırcı, 2010). Lisansüstü eğitimde aynı zamanda uzmanlara hem teorik hem pratik bilgi ve beceriler kazandırılmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin lisansüstü eğitim alması eğitim kalitesini artırmaktadır.

Bu çalışmada eğitim araştırmalarından bilimsel makalelerin 8 tanesinin tek yazarlı olduğu tespit edilmiştir. Bu durum bireysel girişimlerin çok az olduğunu, araştırmacıların genellikle birlikte hareket etme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Özkara (2019) tarafından yapılan araştırmada da 2017 yılında eğitim bilimleri dergilerindeki makaleler incelenmiş tek yazarlı çalışmaların çok daha az sayıda olduğu tespit edilmiştir. Kişilerde bağımsız araştırma becerilerine yönelik yapılan çalışmaların genellikle örgün eğitim kademesinde gerçekleştirildiği görülmektedir (Alanoğlu ve Doğan, 2021).

Bu yüzyılın eğitim paradigmasında bağımsız hareket edebilen ve kendi sorumluluğunu üstlenebilen bireylerin yetiştirilmesi önem kazanmıştır (Şahhüseyinoğlu ve Akkoyunlu, 2010). Bağımsız araştırma becerileriyle öğrenciler daha fazla güdülenmekte, sorunları tek başlarına çözebilmek için stratejiler üretebilmektedir (Meyer vd., 2008). Bu dönemde öğrencilerin bağımsız araştırma yapabilme becerileri önemsenmekte ve ileri yıllarda olması beklenen bu yetkinliğin temelleri atılmaktadır. Bilimsel araştırmalarda, bağımsız çalışma noktasında gözlenen bu durum belki de ilkökul kademesinden itibaren bağımsız araştırma becerileri ve yetkinliği bakımından irdelenmelidir.

Yapılan çalışmaların sıklıkla öğretmen yeterlikleri üzerinde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Ölçme değerlendirme, özel eğitim, okul-veli işbirliği gibi konularda çok az sayıda çalışma örneğine rastlanmıştır. En çok çalışılan grup ise öğrenci ve öğretmenlerdir. Veli ve yetişkinler üzerinde çok sınırlı sayıda araştırmaya rastlanırken, üstün yetenekliler ile ilgili yalnızca 1 araştırma olduğu tespit edilmiştir. Karadağ (2009) çalışmasında eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerini incelemiştir. Çalışmada incelenen 324 doktora tezinden yalnızca 1 tanesinin ölçme değerlendirme anabilim dalında gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Özdem (2015) tarafından yapılan çalışmada da Türkiye’de eğitim politikaları alanında 1989-2014 yılları arasındaki tezler incelenmiştir. Çalışmada, bu araştırmadakine benzer şekilde özel eğitim ve ortaöğretimde yapılan çalışmaların daha sınırlı sayıda olduğu belirtilmiştir. Özkara (2019) çalışmasında da veliler üzerinde yapılan çalışmaların sayıca az olduğu tespit edilmiştir. Genç ve Genç (2017) çalışmasında ise velilerin örneklem olarak alındığı çalışmaların yalnızca %2 oranında olduğu bildirilmiştir.

Bu araştırmada diğer bir değişken olan çalışma deseni açısından eserler değerlendirildiğinde ise en fazla nicel araştırmaların yapıldığı, nitel ve deneysel çalışmaların çok daha az olduğu belirlenmiştir. Genç ve Genç (2017) tarafından yapılan ve 2000-2014 yılları arasında Türkiye’de sosyo-bilimsel konular üzerine yayımlanmış bilimsel araştırmaları inceleyen çalışmada da nicel araştırma yöntemlerinin daha çok sayıda kullanıldığı tespit edilmiştir. Özkara (2019) çalışmasında da 2017 yılındaki eğitim bilimleri dergilerinde yayımlanan 830 çalışmadan yalnızca %10’unun deneysel çalışmalar olduğu tespit edilmiştir.

Veri toplama araçları açısından bakıldığında bu araştırmada incelenen çalışmalarda veri en fazla ölçeklerin kullanıldığı, doküman incelemesi ve gözlemlerin çok az sayıda kullanıldığı tespit edilmiştir. Alanyazında yapılan bazı derleme ya da içerik analizi çalışmalarında da anketlerin veri toplama aracı olarak daha yoğun kullanıldığı ifade edilmektedir (Genç ve Genç, 2017; Özkara, 2019). Halbuki gözlem yönteminin sözel olmayan davranışların anlaşılması noktasında çok önemli avantajları bulunmaktadır.

Yapılan araştırmaların çok büyük bir kısmında yeni bir içerik geliştirilmemiştir. Genellikle araştırılan konuya ilişkin var olan durum tespit edilmiş ya da ilişkiler ortaya konmaya çalışılmıştır. Yapılan bu araştırmalar bilimsel süreç esas alındığı ve güvenilirlikleri yüksek olduğu için yeni içeriklerin geliştirilmesi önemlidir.

Yapılan araştırmaların sınıf düzeyine bakıldığında ise en sık 8. sınıflar ile çalışıldığı en az ise 10. sınıflar ile çalışıldığı belirlenmiştir. Bu durum ortaöğretimde 11. ve 12. sınıfların üniversite giriş sınavlarına hazırlanmalarından dolayı hedef kitle olarak tercih edilmediklerini gösterebilir. Bu durumda aynı zamanda orta öğretimde yapılacak nitelikli araştırmalara ihtiyaç duyulduğu sonucuna varılabilmektedir.

Eğitim araştırmaları, eğitim kalitesini artırmak amacıyla yapılmaktadır. Dolayısıyla bu araştırmaların sonuçlarından hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin yararlanmaları beklenmektedir. Bu nedenle alanyazında eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutumlarının değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Örneğin İlhan, Şekerci, Sözbilir ve Yıldırım (2013) çalışmasında ‘‘Eğitim araştırmalarına yönelik öğretmen tutum ölçeği’’ni geliştirmiştir. Şahin ve Arcagök (2013) çalışmasında ise öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarını tespit etmeye çalışmıştır. Elde edilen bulgulara göre ise öğretmenlerin genel olarak eğitim araştırmalarına olumlu yaklaştıkları ancak araştırma yapma noktasında istenilen düzeyde olmadıkları ifade edilmiştir. Bu bağlamda iletişim ağlarının gelişiminin ve araştırmacılar ile uygulayıcılar arasında bağlantılar kurulmasının önemi alanyazında vurgulanmaktadır (Hemsley-Brown ve Sharp, 2003; Vanderlinde ve van Braak, 2010). Bazı kaynaklarda, yapılan araştırmaların yeterince uygulamaya aktarılamamasının nedenlerinden birinin öğretmenlerin araştırmacı gözüyle çalışmalara bakamamaları olduğu ifade edilmektedir (Çepni ve Küçük, 2003). Bu nedenlerle eğitim bilimleri çalışmalarından elde edilen bulguların eğitim paydaşları ile paylaşılması önemlidir.

Sistemantik incelemelerin çeşitlilik gösterebileceği birçok yol vardır. Sistemantik incelemelerin nasıl çeşitlendirildiği araştırmanın amaçlarına ya da inceleme sorularına göre belirlenmektedir (Newman ve Gough, 2020). Eğitim alanında yapılan birçok sistemantik derleme araştırması bulunmaktadır. Bu araştırmalar çoğu zaman bir konu özelinde gerçekleştirilirken bazen de eğitim bilimleri alanında genel olarak yapılmıştır (Genç ve Genç, 2017; Özkara, 2019; Özdem, 2015; Karadağ, 2009). Eğitim araştırmalarında bilimsel yollarla bilgi üretildiği için elde edilen veriler aynı zamanda ülke ve toplum gelişimi için önemlidir (Çepni ve Küçük, 2003).

Ancak Ünsal (2017) tarafından yapılan araştırmada kamuda yapılan eğitim harcamalarının iş gücü verimliliği üzerinde negatif etkiye sebep olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada elde edilen verilere göre kamunun eğitim harcamalarının GSYİH içindeki payı %1 artması halinde, işgücü verimliliği yaklaşık olarak %0.53 azaldığı tespit edilmiştir. Bu durumun kamunun eğitim harcamalarının yanlış yönlendirildiğini ortaya koyduğu ifade edilmiştir. Bu örnekte olduğu üzere eğitim üzerine yapılmış araştırma verilerinden yola çıkılarak var olan durum anlaşılmalı ve yatırımlar yapılmalıdır. Bu araştırmada elde edilen verilerden yola çıkılarak bazı önerilerde bulunulmuştur:

- Eğitim araştırmalarının sonuçlarının uygulamaya aktarılabilmesi için elde edilen veriler eğitim paydaşları ile kolaylıkla paylaşılmalıdır. Elde edilen veriler okullara aktarılmalıdır. Aynı zamanda il milli eğitim müdürlükleri, valilikler ve Milli Eğitim Bakanlığı gibi kurumlarla paylaşılabilmelidir. Bu kurumlar tarafından bu veriler dikkate alınmalıdır.
- Sınırlı sayıda çalışılmış konular üzerinde çalışmalar artırılabilir. İçerik geliştirme çalışmaları artırılabilir.
- Gözlemlerin kullanıldığı araştırmalar artırılabilir.
- İnsanların tek hareket etme ya da birlikte hareket etme davranışları incelenebilir. Birlikte çalışma ya da yalnız çalışmanın bilimsel araştırma sürecinin niteliğine etkisi incelenebilir.
- Öğretmenlerin, yöneticilerin, politika üreticilerin eğitim araştırmalarının sonuçlarından ne düzeyde faydalandığı incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Alanoğlu, M., & Doğan, B. (2021). Öğretmen Gözünden Covid-19 Süreci: Öğrencilerin Bağımsız Araştırma ve Öz-Düzenleme Becerilerine İlişkin Bir Durum Çalışması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 1-13.
- Armağan, Y., & Yıldırım, N. (2015). Okul Yönetiminde Araştırma-Uygulama Sorunu: Okul Müdürleri ve Eğitim Araştırmaları. *Eğitimde Politika Analizi*, 4(1), 33-60.
- Balcı, A. (2001). Sosyal Bilimlerde Araştırma. Yöntem, Teknik ve İlkeler. Ankara: PegemA Yayınları.
- Burns, N., & Grove, S. K. (2007). *Understanding Nursing Research: Building an Evidence-Based Practice*. (4th ed., pp. 134-163). China: Saunders
- Çaparlar, C. Ö., & Dönmez, A. (2016). Bilimsel Araştırma Nedir, Nasıl Yapılır. *Türk J Anaesthesiol Reanim*, 44(4), 212-218.
- Çepni, S. ve Küçük, M. (2003). Eğitim Araştırmalarının Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Uygulamaları Üzerindeki Etkilerinin Belirlenmesi: Bir Örnek Olay Çalışması. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(12) 75-84.
- De Jong, O. (2004). *Mind Your Step: Bridging The Research-Practice Gap*. *Australian Journal of Education in Chemistry*, 64(1), 5-9.
- Demir, K. (2009). İlköğretim Okullarında Verilere Dayalı Karar Verme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 59(59), 367-398.
- Erdoğan, İ. (2000). *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği*. İstanbul: Sistem Yayıncılık
- Genç, M., & Genç, T. (2017). Türkiye’de Sosyo-Bilimsel Konular Üzerine Yapılmış Araştırmaların İçerik Analizi. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 4(2), 27-42.
- Higgins, J. P. T., & Green, S. (Eds). (March 2011). *Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Interventions*. Version 5.1.0. Erişim: 30.06.2023. <http://www.mrc-bsu.cam.ac.uk/cochrane/handbook/>

- Hemsley-Brown, J., & Sharp, C. (2003). The Use Of Research To Improve Professional Practice: A systematic review of the literature. *Oxford Review of Education*, 29(4), 449-471.
- İhan, N., Şekerci, A. R., Sözbilir, M., & Yıldırım, A. (2013). Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(8), 31-57.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim Bilimleri Alanında Yapılmış Doktora Tezlerinin Tematik Açıdan İncelemesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Mortimore, P. (2000). Does Educational Research Matter?. *British Educational Research Journal*, 26(1), 5-24.
- Meyer, B., Haywood, N., Sachdev, D., & Faraday, S. (2008). What Is Independent Learning and What Are The Benefits For Students. Department for Children, Schools and Families Research Report, 51, 1-6.
- Newman, M., & Gough, D. (2020). Systematic Reviews in Educational Research: Methodology, Perspectives And Application. In O. ZawackiRichter, M. Kerres, S. Bedenlier, M. Bond, & K. Buntins (Eds.), *Systematic Reviews in Educational Research: Methodology, Perspectives and Application* (pp. 3–22). Springer Fachmedien Wiesbaden
- Özkara, B. Ö. (2019). Ulakbim’de Dizinlenen Eğitim Bilimleri Dergilerinde 2017 Yılında Yayımlanan Makalelerin Çözümlemesi. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 52(2), 469-494.
- Özdem, G. (2015). Türkiye’de Eğitim Politikaları Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (1989-2014). *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 14(3), 631-646.
- Şahhüseyinoğlu, D. & Akkoyunlu, B. (2010). A Study on Equipping Primary Students (Grades 3-5) with Research Skills. *Ilkogretim Online*, 9(2), 587-600.
- Sak, R., Sak, İ., Şendil, C.Ö., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-256.
- Şahin, Ç., & Arcagök, S. (2013). İlköğretim Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Yönelik Yaklaşımları. *Journal of Computer and Education Research*, 1(2), 1-20.
- Şişman, M. (2011). Eğitim bilimine giriş (Sekizinci Baskı). Ankara: Pegem Akademi
- Ünsal, M. E. (2017). Eğitim, sağlık ve ar-ge harcamalarının işgücü verimliliği üzerindeki etkileri: Oecd ülkeleri üzerine bir panel regresyon analizi. *Uluslararası Ticaret ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 17-28
- Vanderlinde, R., & van Braak, J. (2010). The gap between educational research and practice: Views of teachers, school leaders, intermediaries and researchers. *British educational research journal*, 36(2), 299-316.